

Kedves Órák

SZÉPIRODALMI, GAZDASÁGI ÉS ISMERETTERJESZTŐ
KÉPES HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Minden előfizető a „Nemzeti Baleset“ Biztosító Részvénytársaságnál baleset ellen, halál vagy rokkantság esetére 2000—2000 koronára van biztosítva. Ezen kedvezmény csak is az eredeti árban rendelt előfizetőknek szól.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
VII. ker., Károly-körút 9. szám.
Ide intézendők az előfizetések, legzélszerűbben posta-
utalvánnyal, levelek, reklamációk stb.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
FARAGÓ SIMON.

Előfizetési árak
a regénymelléklettel együtt:
Egész évre **6 frt.** — Félévre **3 frt.**
Negyedévre **1 frt 50 kr.**

HUMOROS REGÉNY.
(13. folytatás)

A MILLIÓS BABA.

Írta: **Tölgyessy Mihály.**

VII. Az akasztófajelölt.

PLUMB remegett, John Bill azonban bizott. Hajójuk még győzi szuszszal, a kerekék gyors forgása a legszebb reménnyel biztatta őt.

— Ezek a nehézkes hajók utól nem érnek bennünket! — mondá csaknem elbizakodva.

A másik hajón levők is nyilván sejtették, hogy a fürge kalózhajó elmenekül s megkétszerezett gyorsasággal kezdték rá a tüzelést.

Az ágyugolyók sivitva röpültek el felettük, vagy pedig mögöttük csapódtak a tengerbe: szóval eddig még kár nem esett bennük.

— Minden jól megy — dörzsölte kezeit John Bill.

Plumb esodálattal tekintett fel hozzá s gondolta magában, hogy lángbuzgalmában ez a ficzkó még a tanult kapitányokon is túltesz!

Ekkor azonban egyszerre beütött a mennydörgős mennykő.

Egy ágyugolyó — hogy, hogy nem? — eltalálta a hajó egyik kerekét! No ez éppen annyit jelent, mint mikor a repülő sasnak egyik szárnyát megcsapja a vadász golyója. A merész repülésnek egyszeriben vége!

Azonkép vége lett a fekete-fehér hajó pályafutásának is.

Nem telt bele egy negyedóra és úgy be volt kerítve, hogy se előre, se hátra!

Mit tehettek? kénytelenek voltak megadni magukat!

Most mr. Plumb megint csak John Billt szidta. Mily ügyetlen ficzkó! Bizony, kár volt átadni neki a vezényletet!

Plumb meg volt győződve, hogy elmenekülnek, ha ő maga vezényel!

Ah, miért oly botor, hogy mindig más emberekre bizza magát!

John Bill megadással türte sorsát! Az emberi hálátlanság már annyira megszőkötött dológ, hogy egy böles ember meg se botránkozhatik.

ALBERT EDUARD, WALESI HERCZEG.

VIII. A siralomházban.

Óriási népesödület volt a parton. Hire járt, hogy hozzák a kalózhajót, melyet a tengeren elfogtak.

Minden oldalról összesereglettek a kíváncsiak. Mindenki eleven kalózt akart látni, mert szárazföldi patkánynak ritkán van ebben része.

De nemcsak látni akarták, hanem mindjárt meg is lincselni. Az amerikai nép, különösen a félreeső vidékeken lakók, törvényes igazságszolgáltatás hiányában, a maguk módja szerint gyakorolnak igazságszolgáltatást, ami abból áll, hogy a tetten ért gonoszt mindjárt az első fára fölhúzzák.

Senkisésem tagadhatja, hogy ez a legtermészetesebb igazságszolgáltatás, mert közvetlen forrása a népfelség!

Mr. Plumb azonban nem esett áldozatul a népfelség dühének, mert megvédte őt egy csapat fegyveres rendőr, kik őt partraszálltakor azonnal pártfogásukba vették, rozoga kocsira ültették társaival együtt és a városi tömlőcsebe szállították.

A hétszázszoros milliomos, kinek egykor elve volt mindig, csak az egyenes és becsületes uton járni, most öreg napjaira megérte azt, hogy börtönbe vetették, sőt talán még fel is akasztják.

Szegény Plumbnak borsódzott a háta e gondolatnál.

(Folytatása következik.)

T i z e n h á r o m . *

Ősz volt. Október. Ámde akkor tőlünk
Korábban elszállt a vándormadár.
Elfonnyadt minden. Temető volt minden.
Vértől piroslott a sötét határ.
A méla erdön harkály koppanása
Úgy hangzott, mint koporsó-szögezés.
Vagy tán szekerczék csatlogása volt az,
Jelentve, hogy kilencz bitófa kész.

*

S kihozták őket egy búsz őszi reggel.
Milyen látvány volt, édes Istenem!
Külön harczoltak hús csatában. És most
Találkoztak mind — a vesztőhelyen.
Gyászolt az ég. Sirtál te is, Teremtőm,
Bár úgy végzéd, hogy így haljanak ők!
S a néma csöndben még egyszer utólszor,
Egymás szemébe néztek a dicsők!

*

Mikor a nap kelt, akkor áldozott le
Tizenhárom nap!... Lassan fölpirult
A nagy, tüzes gömb — s a magyar vitézség
Tizenhárom szép napja éjbe hullt.
Orozva jöttél s megfojtottad őket
Tolvaj halál! Nem merted nyílt csatán!
Ó ennyi hős, mióta a világ áll,
Egyszerre még nem halt meg soha tán!

*

Nem voltak ők könnyelmű ifju népek,
Kiket rajongás vak hévvel ragad.
A megszentelt jog s törvényes szabadság
Csatolta föl villámló kardjukat!
Törvénszegés, jogtiprás, vakmerő dölyf,
Hazájuk nagy sérelme volt az ok.
Mind férfi, mind hős, mind szép, tiszta lélek!
S úgy haltak, mint a rablógylkosok.

Ki volt náluknál tiszteletreméltóbb,
És kik szenvedtek aljasabb halált?
De zord bakóik rosszul számítottak,
Mert a gyalázat főségükre vált!
Szégyen-halált szántak nekik. De nem lett
Belőle szégyen és nem lett halál!
A szégyen, az bíránk homlokán ég,
S az ő nevük örök sugárban áll.

*

Mert föltámadtak ők is, mint a nemzet,
Melyért meghaltak! S most látatlanul
Itt élnek köztünk, intő mesterekként,
Kiktől a szív nagy dolgokat tanul.
Ha csüggedünk, ha meglep a kísértés,
Hogy lanyhán védjük népünk igazát —
E gyáva korban megtanítanak arra:
Hogy' kell szerelni bátran a hazát!

*

Örülj, magyar! Országod él, virágzik.
Hajók, gőzgépek, gyárak kürtje bűg,
De jóléted zajos szimfóniáját
Ők szerzelték, e csöndes vértanúk!
Vigyázz!... Ha eddig megtartott az Isten,
És biztatóbb jövődö int feléd:
Nem érdemelnél egy napot se többet,
Ha egyszer őket elfelejtenéd!

*

Ha elfelednéd, hogy magadhoz így szólj:
„Nekik nem árthat az idők moha!
Azzal, hogy őket rútul megtagadjam,
Nem bókolok, nem hízelgek soha!
Nyugodt vagyok. Törvénynek és királynak
A hódolás adóját meghozom:
De nevüket mélységes áhitattal
A jó Istenhez fölímádkozom!

*

„Mert bármily szép a kegy pompája, fénye,
Még szebb a könny, mely érettük ragyog!
Ők hívek voltak s írig a hazához,
Hozzájuk én is írig hű vagyok!
Míg a szívemnek lesz egy dobbanása,
Míg koszorút bír fenni a kezem,
Míg a szabadság szebb a szolga-láncznál,
Míg egy könnyem lesz — : én emlékezem!”

* Megjelent a „Budapesti Napló” október 6-iki számában.

A G Y I L K O S.

(Vigjáték 1 felvonásban.)

Irta: About Ede, ford.: Zimányi Béla.

(Vége.)

XVI. JELENET.

Lecoincheux, Angyalka.

Angyalka: Na, királyi ügyész uram, szép dolgokat hallottam. Asszonyom egészen odavan!

Lecoincheux: Üljön le csak, Angyalka! Önnek nem rokona, szövetségese Corbillon, avagy nincs-e a szolgálatában?

Angyalka (sértődve): Ah, bocsánat, én becsületes leány vagyok!

Lecoincheux: Hallgasson! Ön most sokkal komolyabb helyzetben van, semmint gondolja. Gyanúsítva van azzal, hogy e lakban egy gonosztevőt szálalt el!

Angyalka: Jesszusom! Az a szép fiatal ember?!

Lecoincheux: Az! Corbillonnak hívják!

Angyalka: Istenem, hisz ez rettentő, hogy nem találtam én ezt előbb ki. Ah, az ilyen emberek arcát meg kellene bélyegezni!

Lecoincheux: Beszélte-e vele bizalmasabban is?

Angyalka: És nem is látszott az arcán, hogy hazudik! A gonosz! És még jó, hogy oly nagyon bíztam benne.

Lecoincheux: Igen; jól tette.

Angyalka: Ah, ő Corbillon; tehát azért volt oly türelmetlen, mikor Roquet Fülöpnek hívtam?!

Lecoincheux: Roquet Fülöp, az az ő álneve.

Angyalka: Igen, és én vele olvastattam fel az ő bűnét a „Quévilly Visszhang“-ban.

Lecoincheux: Milyen arczal olvasta az ujságot?

Angyalka: Gyáván nevetett, mikor olvasta annak a nagy művésznek a halálát. És azt hiszem, hogy azt kiabálta: „Eljen Corbillon!”

Lecoincheux: Ne nagyiton, hanem mondja meg azt, amit tud! A bíróság ezt majd számon fogja kérni.

Angyalka: Csak annyit tudok, hogy ő egy gonosz gazember, hogy le kell a nyakát vágni. Ez az egész, amit tudok, királyi ügyész uram! És mikor azt mondtam neki, hogy a vidék tele van rendőrökkel, azt mondta: mi közöm hozzá? Igen, és mikor királyi ügyész uramról beszéltem, ijedtében eltört egy esészt. Azt is mondta, hogy egy olyan leánynyal, mint én, hamar elbánná. Ah, egy újabb dolog: amidőn királyi ügyész uramat meglátta a kertben, így kiáltott fel: meghalok!

Lecoincheux: Azt mondta, no hát akkor igazat mondott. Hallgasson csak, Angyalka! (Kinyitja az ablakot.)

Egy hang (kivülről): Megfogták a gyilkost, itt van, királyi ügyész uram!

Lecoincheux (az ablakban): Csendet kérek, barátaim!

János: Én fogtam el!

Lecoincheux: Angyalka, kérem, menjen el, és majd jelentkezni fog ez ügy rendezésénél...Végre!...

Angyalka: Oh, királyi ügyész uram, csak az arcát szeretném körmeimmel megkarmolni!

Lecoincheux: Maga még a törvénykezési eljárásnak első elemeit sem ismeri. (Kituszkolja.)

XVII. JELENET.

Lecoincheux, Alfréd, János, Dandárnok, rendőrök, vállukon muskétával.

Alfréd (hevesen a rendőrökhöz, kik őt fogják): Eh, bocsássanak el! Az ördögét; elég nagy vagyok arra, hogy egyedül menjek. (*Lecoincheux*hez): Uram! *Lecoincheux* úrhoz van szerencsém?

Lecoincheux (méltóságosan): Igen!

Alfréd: Akarja-e kérem, hogy e katonák hallgassák beszélgetésünket?

Lecoincheux: Igen!

Alfréd: Énrám nézve az teljesen mindegy, és most, uram, azt akarom hinni, hogy ön kész lesz viseletéről számot adni?!

Lecoincheux: Magának kell számot adni viseletéről!

Alfréd: Bocsánat, bocsánat! Ha még sokáig szándékozik velem ilyen hangon beszélni, akkor rögtön menjünk verekedni!

Lecoincheux: Nem tanácslom, hogy az örültséget szinlelje.

Alfréd: És én tanácslom önnek, hogy hozza helyre azt az örültséget, amit ön csinált. A kert két lépésnyire van innen, a fegyverek neme énrám nézve közönyös; de az ördögét, menjünk már!

XVIII. JELENET.

Előbbiek, Péardné.

Péardné: Egy párbaj itt, énnám? (*Alfréd*hez): Uram, arra kérem önt...

Lecoincheux: Asszonyom, ne féljen! (*Leül. Alfréd*hez): Nevét, előnevét, foglalkozását!

Alfréd: Az én nevem nem határoz ebben az ügyben. Mindaketten tudjuk, hogy miről van szó. Szükségtelen előszámlálni a mi titkainkat. Egyik ember annyit ér, mint a másik. És most rendelkezésére állok!

Lecoincheux: Maga a bíróság rendelkezésére áll itt! Nevét, előnevét, foglalkozását!

Alfréd: Én nem tudom, hogy mi dolga van a bíróságnak a mi ügyünkben, mindaddig, míg el nem törtünk egymáson valamit. Engedje meg, hogy nevetem most ne kelljen megmondani.

Péardné: Mit, uram, maga nem akarja megmondani a nevét?

Alfréd: Bocsánat, asszonyom, de most nem rendelkezem nevemmel. El van zálogosítva oly okokból, amelyet csak én ismerek, és amelyet én később el fogok mondani, arra esküszöm.

Péardné (félre.): Adósságai vannak! Egy művésznek! Szegény fiú!

Lecoincheux: Összes neveit tudom, mert magának több neve van, Roquet Fülöp!

Alfréd: Ha tudja, mért kérdi?

Lecoincheux: Lakását?

Alfréd: Egy van Párisban, egy itt; de mi köze hozzá? Hisz itt vagyok!

Lecoincheux: Hol töltötte el az utolsó éjjelt?

Alfréd: Nem tartozom önnek, dolgaimról beszámolni?

Lecoincheux: Hol volt szerdán, július 11-ikén?

Péardné: Eh, uram, hagyja abba ezeket a nevetséges kérdezősködéseket. Látja, hogy az úrnak meg vannak a maga okai, hogy ne feleljen. Én értem őt, anélkül, hogy szólna; én, aki csak egy asszony vagyok, és ártatlanságáért kezeskedem.

Alfréd: Köszönöm, asszonyom; bizalmában nem fog csalatkozni. (Megragadja Péardné kezét.)

Lecoincheux: Rendőr, akadályozza meg, hogy a vádló a nézővel érintkezzék! (Alfrédhez.) Ismeri ezt az irást? (A jegyzék egy darabját mutatja.)

Alfréd: Igen, uram, ez az enyém! Aztán?

Lecoincheux: Ily bizonyíték után a tagadás hiábavaló, Roquet Fülöp! 1814-ben Croquelinnek hívták, 1817-ben Couffe de Ballnak, 1823-ban Filde-tei név alatt, négy hónap előtt Corbillon név alatt szökött meg a roueni fogságból.

Alfréd: En? (Pérardnéhoz): Arra kérem, higgye el...

Lecoincheux: Az igazság szeme felismerte önt; ne tettesse magát

Alfréd: Kedves uram, ön úgy beszél, mintha azt könyvből olvasná, de úgy látszik, azt a könyvet arabul írták...

Lecoincheux: Ne súlyosbitsa ily izetlen érzekkel helyzetét, amelyek a bíróságot sértik.

Alfréd: Ezer menydörgős menykő! Azt lehetne hinni, hogy ön most bíró, én meg vádlott vagyok!

Lecoincheux: Igen!!

Alfréd: Akkor legyen szives megmondani, milyen vétket követtem el?

Lecoincheux: Maga azzal van vádolva, hogy július 11-ikén, szerdán, megölte a szerencsétlen festőt, Ducamp Alfrédet.

Alfréd (nagy nevetésben tör ki): Ah, ah, ah; de hisz ez igaz! Ah, ah, ah; hagyjon egy kicsit nevetnem, kitűnően játssza a szerepét, mint egy igazi királyi ügyész. Valóban, ez a méltóságos és komoly arc! Ah, ah, ah; de ezt előbb kellett volna megmondani, maga itthagya engem egy negyedóraig vergődni! Ah, ah, ah, kedves uram, bocsánatot kell öntől kérnem. Higgye el, kérem, nem volt semmi illetlen szándékom a bírósággal szemben, ah, ah, ah, sem kihívni a hivatalnokot kötelességének teljesítésében.

Lecoincheux: Ez az illetlen viselkedés csak súlyosbitja helyzetét.

Alfréd: Bocsánatot kérek, de ez egy kissé az ön hibája. Oly dolgokat beszél nekem...

Lecoincheux: Talán van valami megjegyzése a vádra, amelyet én csináltam?

Alfréd: Nekem, csak egy szó! (Félre.) Ah, de nem... (Hangosan.) Kedves Lecoincheux úr, nem öltem én meg senkitsem. És nemsokára azt is meg fogja tudni, hogy én ártatlan vagyok. E pillanatban bizonyos magánérdekű okok hallgatást parancsolnak nekem. Várjon még egy pár napig és különösen ne siessen levágnatni a fejem, mert máskülönbön megbánná, becsületszavamra mondom!

Pérardné: Nem elégitik ki ezek a magyarázatok önt, uram?

Keleti virág.

Lecoincheux: Vádlott Corbillon, álljon elő! Azon terhes bizonyítékok közt, amelyek ön ellen egyesülnek, nem fogom tekintetbe venni annak az engedelmese falusi leánynak a tanúvallomását, aki a mi szép és előkelő úrnőnknek a szolgálatában van. Én nem fogom önnek ismételni ennek a hiszékeny Angyal-kának szavait, ki ártatlanul azt a meggondolatlanságot követte el, hogy önt e tisztes háztetője alá szállásolta! Nem, ön ellen csak saját magára akarok hivatkozni. Hallgassa meg azon tanújeleket, amelyet az ön lelkiismerete a lelkifurdalás által tollbamondott, s amely a gondviselés szerű véletlen által, a bíróság kezébe jutott. Itt van, ime a tanúbizonyosság, amelyet ön maga, a tanúk előtt hitelesnek talált: „Én megöltem Ducamp Alfrédet.” — Uraim, ez irva van a bűnös keze által, aki nem reszketett, amidőn leírta ez áruló négy szót: „Én megöltem Ducamp Alfrédet.” —

Ön megölte, — őt megfosztotta Franciaországtól, Európától, az emberiségtől; nem egy mindennapi embert, egy közönséges munkást ölt meg, hanem hazánk egy dicsőségét, egy ragyogó csillagot művészetünk egéről! És milyen pillanatban ölte meg őt? Egy hosszú és tele pályafutás után, amidőn a terebélyes fa nem tud már több gyümölcsöt hajtani? Nem, ő megölte élte delén, harminczéves korában. Ezt a fiataltságot, ezt a dicsőséget! Talán azt lehetne mondani, hogy áldozatát a nyomortól, a szenvedésektől mentette meg? Nem, mivel a szerencse, amely szereti a fiatal embereket, követte

Ducamp Alfrédet is az ő dicsőségteljes pályáján. Egy kegyes kéz összegyűjtötte a művésznek még a legesekélyebb vázlatait is. És az ő utolsó esetvonásainak eladása egy pár óra alatt, 27 ezernyi frankot jövedelmezett.

Alfréd: Igazán, becsületszavára?

Lecoincheux: Teljes 27 ezer frankot!

Alfréd: De akkor, kedves uram, az én halálom fölösleges. Föltámadok, élek! (Énekel.) En vagyok a nagy, a nagy — Ducamp Alfréd.

Pérardné (elájúl.)

Alfréd: Asszonyom!

Lecoincheux: Dandárnok, ápolja Pérardnét! (Alfrédhez): Ön pedig ne merje áldozatának a nevét használni!?

Alfréd: Itt van, nézze meg útleveletem!

BORNICHE ANYÓ GYILKOSAI.

Írta: **Michel Thiwars;**

(Vége.)

franciából fordította: **Murányi Nelly.**

A bíró félbeszakítás nélkül végighallgatta; majd kénytelen-kelletlen hangon megszólalt: „Hm! kellemetlen egy história reggeli után... Mit szólsz hozzá Ramageot?”

— Igenis, bíró uram, — válaszolt Ramageot.

— Jó asszony, bizonyos afelől, amit elmondott? — kérdezősködött tovább az előljáró. — Ilyen esetben jól meg kell gondolni, mit tesz az ember s nem szabad elhamarkodva cselekedni; ugy-e Ramageot?

— Igenis, bíró uram!

— Azonban mindenesetre meg kell tennünk kötelességünket gyereünk, Ramageot!

— Hivatlan vendég. —

Lecoincheux: Áldozatának tulajdonai. (Felvesz egy papírost, amit Alfréd zsebéből kiejtett.) És ez a papír: ez hiányzott a peresomókból. (Olvasni kezdi a töredéket.) Ordögöt, lehetséges, hogy ő a nagy művész.

Alfréd: Nagynak egy kicsit sok, de művésznek, ime: (Egy írónnal lerajzolja Lecoincheuxt.)

Lecoincheux: Megtartom, uram, és nagyon örülök, hogy egy kis emléket vihetek ebből a házból, ahol az én jelenlétem, úgy hiszem, már fölösleges.

Pérardné (kezét nyújtja): Elég gazdagok vagyunk arra, hogy barátunk ittlétét megengedhessük.

Lecoincheux (megszoritja Alfréd kezét): Bocssássa meg heveskedéseimet, uram, sokba került az nekem. No de mindegy; ön mégis örülhet, hogy egy francia hivatalnokra talált, mivel én ismerem több országot, ahol a bíróságnak nincsen annyi esze, hogy saját hibáját beismerje. **(Függöny.)**

— Igenis, bíró uram!

Mindhárman a fogadó felé tartottak: a bíró, a hajdú meg a korcsmárosné.

Utközben a jó asszony nem tudta annyira féken tartani nyelvét, hogy tovább ne adja rémkalandját; úgy, hogy mire a korcsmárhoz értek, a három emberből álló menet 50 főre növekedett, kik botokkal, kaszákkal, vasvillákkal ijesztően hadonáztak a levegőben.

Mielőtt belépett volna a házba, a bíró egy nagy generális bölcs elővigyázatával fordult kíséretéhez: „Fogjátok körül a házat!” hangzott méltóságteljesen.

Végre belépett; az első, mi szemébe tünt, a táska volt. „Ramageot! hivatalos kutatást rendelek ez ingóság ellen!” Felnyitották a táskát, de legnagyobb csalódásukra nem találtak benn egyebet, mint egy kis fehérneműt s néhány toilette tárgyat.

— Gázságuk gyümölcse! — hangzott a bíró szava.

— Igen, igen! — bizonygatta az asszony; — de hallgassa csak egy pillanatig, mit beszélnek!

— Gyerünk hát! — szólt röviden a bíró.

Mindhárman mély csendben közeledtek a gyanus helyhez, annyi elővigyázattal, akár egy indián hadjáratra indultak volna.

— Hacsak meg nem szöktek, — rebegett az asszony.

— Nem, nem szöktek meg; — a csukott ajtón át hallatszott beszélgetésük.

A nemes triumvirátus hozzátámaszkodva hallgatózott.

„Igen,“ — válaszolt a nagy barna; — „csak azt gondolom, jó volna néhány bankót a kocsis ágyába csempészni, így ráháramlana a gyanu.“

A bíró, a hajdú meg a korcsmárosné egy rémült egyetértő pillantást váltottak.

„S a vénnel mi lesz?“ — kérdezősködött a szőke.

„Egyszerűen megöljük!“

„Kétségtelenül; de mi módon? fejszecsapással a fejére vagy?...“

— Mint Borniche anyót, — nyögte a korcsmárosné, kinek vaczogtak a fogai iszonyatában.

„Fejszecsapás! phüh! ez nagyon is elcsépett,“ — ellenkezett a magas barna; — „különbén majd még meglátjuk... Hátra van még a fiatal leány!“

„Oh, vele könnyen elbánunk,“ — szólt a fiatal szőke, — „az erdő szélén vár a kocsi; mikor elalszik, megszóktetjük s másnap már Corlayor marquis hatalmában van!...“

A bíró holthálvány volt; de összeszedte magát; a másik kettőnek szemei forogtak.

— Ah! a nyomorultak! milyen elvetemültség!... Ramageot — folytatta vad energiával, — mentsük meg a társadalmat!

— Igenis, bíró uram!

— Törjük be az ajtót!

A két bűnös békésen üldögélt az asztal két oldalán, előttük papiros s az almaboros kancsó.

E fenyegető külsejü tömeg láttán, kik nyugalmukat háborították, csodálkozva ugrottak fel helyükről.

— A király nevében foglyaim! — mennydörgött a bíró, Ramageot széles háta mögül, melyet védfalul használt.

— Mit jelentsen ez?

— Semmi tagadás, gazemberek! Ti vagytok az özvegy Bornichené gyilkosai!

— Borniche! ki az? mi az? — csodálkoztak a vádlottak.

— Mig megérkeznek a rendőrök, feleljetek kérdéseimre; én vagyok a bíró: „Ki az a szerencsétlen, kit meg akartatok gyilkolni?“

— Meggyilkolni? mi? na, ez már sok a tréfából!

— A leány nevét! — folytatta tragikus hangon a bíró, — a leány nevét, kit gaz társatok, Corlayor marquis kezére akartatok játszani!!

E névre a fiatal emberek homéri nevetésre fakadtak, mely miatt majd hogy pórul nem jártak, mert környezetük már-már fenyegetően kezdett mozgolódni, míg egyik nagynehezen lecsendesülve kezével intett, hogy beszélni akar:

— Hallgatóztak? — szólt. — Tudják, mit hallottak? Egy szindarab előszavát, melyet együtt irunk, melyet a télen Párisban egy nagy színházban elő fognak adni.

— Nevem Paul Lardy!

— Justin Markart! — mutatott barátjára.

— Eszerint?...

— Két drámaíró vagyunk, egész egyszerűen és azok az emberek, kiket mi meggyilkolunk, egészben véve igen jól érzik magukat.

Könnyen megbizonyosodtak arról, hogy a két fiatal ember igazat beszélt; csakhamar átvizsgálták papírjaikat, melyek rendben lévén, kimutatták a személyazonosságot.

A bíró, miután bocsánatot kért tőlük, elsietett, nagy zavarban baklövése miatt s tompa hanggal fordult kísérőjéhez, a hajdúhoz: „Már most mit fognak mondani? Különösen a rendőrök, akiket hiába ugrasztottam ide! Bizonyára azt hiszik majd, hogy nagy számár vagyok! Hé, Ramageot?“

— Igenis, bíró uram! — hagyta helyben kötelességtudóan Ramageot.

Vörösmarty Mihály költészete.

— Irta: TOLNAI LAJOS. —

V. Vörösmarty páthosza lyrás költeményeiben.

Míg egyfelől a lyrikus költőt semmisen emeli magasabbra, mint a páthosz: másfelől semmisen teszi élvezetlenebbé, mint a dagály, az elbizakodott szenvedés, a költészetben a gőg, a szárnyalásban a kevélység, a fölemelkedésben a lábujjhegyreállítás, az erőben az erőlködés, az akaratban az akarhatnáság.

Sok van ezekből Vörösmartyban.

Ha okát keresem, hogy mért nem olvassák: itt találok a legtöbb okot. A költő is csak úgy szónok, mint akármelyik rhetor, csak más a festése, más a színek felrakásában a mértéke. Sohasem tévedett nagyobbat a magyar esztétika, mint mikor a szónoki páthoszt leszállította a közönséges kiabálásra, dobverésre. Ohó uraim!

Volt idő, mikor szerencsésnek tartotta magát egy-egy felkapott magyar kritikus, ha azzal rughatta meg Vörösmartyt, hogy rhetor. Édes istenem, hát mit csinál Pindár, mikor érdemes és nem érdemes hőseit az égig magasztatja, az istenekkel állítja egy vonalba! Am Pindár egyet nem felejt soha. Nem szabad hízkelni se szivességből, se pénzért. A magasztatás, a halandó dicsőítése legtöbbször ebből a két gazdag, de mocskos forrásból származik. Pindár sohasem hízkelgett, ő nem ismert magyar grófkát és magyar felfújt békákat, akikhez csak úgy lehetett közelíteni, ha a költő egyenesen isteneknek szólította őket. Ami összes ünnepi ódánk, ugy a Berzsenyié, mint a Csokonaié; ugy a Kisfaludyaké, mint a Kölcsey és Vörösmartyé; a Tompáé, mint az Arany Jánosé; a Szász Károlyé, mint a Lévyayé; duzzadnak a túlvitt magasztatástól. A félistenek helyett a rabszolgák hangját hallatják bálványaikkal szemben. Józan, békeszerető embert, hogy hatna meg ily beteg elragadtatás?

Nekem se ingem, se gallérom az a miniszter, ur, az a főispán ur, az a főigazgató ur, az a méltóságos asszony. Én embereket ismerek csak. Kossuthban, Széchenyiben is, Deákban is, én csak az embert tiszteltem és nem a hóbortosan felsallangozott bálványt. Én senki előtt, még Petőfi előtt is térdre nem vetem magam, nem találok e mélységes hódolatot igaznak és férfiasnak. És talán ők maguk sem. Hogy a kicsiny emberek mindig gyönyörködtek a fűlsüketítő tapsban, tudom. De költő rézverőnek ne álljon be soha. Hogy a győző boldog, ha győzelmeit énekeled, elhiszem; könyvet fakasztani igaz érdemek felhozásával: magasztos jelenet, de megpirítani a nagyot olyannal, amit nem ő követett el, a mért nem az ő vére folyt: gyarló munka. És ezt az ódába bevonni tilos.

Pindaros sohasem hízkelgett, ellenkezőleg azon nagyokat, kiket lantjára vett: az élet legmagasztosabb törvényeire figyelmeztette, meg merte nekik mondani az igazat, ami édes, ha nemes szájból származik. Pindaros 45 győzelmi énekében egy sines, amire oda volna akasztva a pénzes-zacskó a 100 vagy 200 arannyal, az elnyert hivattal, a kikoldult érdemkeresztel. Azok imádságok, melyekből a legszegényebb embernek is osztalék jut.

Ez az ódaköltő hivatása és nem kevesebb.

De arról kezdtem szólani, hogy a felmagasztosult, vagy felháborodott lelkű költő szónok is. Igen, ilyen volt Fülöppel szemben Demosthenes; Cicero Caesarral szemben; ami Kossuthunk a hazáruzókkal szemben. Mert mindegyik költővé vált, mikor szárnyalása az istenek elé emelte, kik megismerik az igazat a nyelven és leköpi azt, aki hazudik.

Antipatros Pindárról így szól:

„Mint a harsona a kis falusi fuvola hangját:
Ugy nyomja el, Pindaros, hangos éneked
A többi énekeket.“

Igen, elnyomja a te hangod is költő, ha igazat beszélsz, a legzavargóbb, legtombolóbb tömeg lár-máját is, mert szavaidat az istenek viszik szárnyaikon a hallgatókhoz, de derékon metszi keresztül beestelen hízégedet a legutolsó napszámos is, mert urad és bírad. Tudd meg költő, hogy az aranyosztogatók mihelyt jóllaktak hazug verseiddel, megfélekednek rólad, de az üres asztalok mellett kalmár lelkedet szétszedi a ki nem elégitett nép.

Vörösmartyban elejétől fogva nagyon sok volt a patétikus elem, ő, mint a nagy madár, ha röppen, rögtön szárnyát csattogtatja, mert ez az élete, ez a gyönyöre, ez a büszkesége az apró verébfajták fölött: ő is mindjárt harsog, trombitahangon jelenti, hogy szólani kíván.

Valóban — talán Petőfit kivéve — egyetlen magyar költőben sincs annyi patétikus fönlengés, mint benne. Neki elég egy kis dal, egy kis epigramm, egy kis festés, hogy nagyot lóditson magán. Mi a páthosz? A lélek szokatlanul nagyobb meghatottsága valaki által, valamiben, igaz vagy nem igaz okból, helyen vagy ötletből. Nagy szeretet, nagy gyűlölet; nagy öröm, nagy bánat; nagy esodálkozás, mély megundorodás mind alkalmas, hogy a lelket kiemelje egyhangúságából. Ám tudjuk, hogy a természetes élet ily hevületekre ritkán nyújt alkalmat, de nyújt. Ilyenkor, mint a kiegyenesedett test: magasabb, erősebb, tán meghatóbb a hang is. Szívesen meghajlunk az erő előtt, akármiben jelentkeznek az. Egy paripa hatalmas ugrása, egy beszakadt szikla egetrázó dörrenése; egy élet és halál közt vívódó ember kétségbeesett sikoltása; egy rettenes pörben, mikor a halálos ítéletet várnök: a kegyelem sirást fakasztó jósága, szívnemessége, mélyen meghatja az embert. Ily helyzetekben a költői szem még a valónál is többet lát s ezért szava is több, más a rendesnél. Ezt várjuk is tőle és hálásan is vesszük. Helyettünk beszél.

De mindjárt, mindjárt kiabálni, tombolni, rémisztő tekintetekkel adni tudunkra, hogy borzasztó dolog történt, vagy van történőben, holott a rázkódó hegy csak egerecskét szül: az ilyen erőlködés nem meghat, de bosszúságot, nevetséget kelt. Mert a nagy képhez kicsi az ok és nem is igaz.

Fájdalom, ez az állapot Vörösmartynál sokszor fordul elő. Ha balladát ír, ott a páthosz; ha szerelmet énekel: ott a páthosz; ha valamire buzdít: ott a páthosz; ha búsul, ezt csak páthosszal tudja tenni; ha diesér, magasztal, akkor már összes szerzőségeit előveszi. Ő mindig sokat és nagyot akar. Ez se nem szükséges, se nem természetes, következőleg nem is lehet szép.

Végig haladtam Vörösmarty lyrai versein, mert most csak azokból veszem példámat, de akárhányszor únottan, kedvetlenül tettem le a kötetet. Mire ez a nagy erőlködés?

Igy kezdte költői pályáját, és ha a „*Vén cigányt*“ veszem utolsó versének, — gondolom azt is kell vennem — így is végezte. Vörösmarty, úgy halottam mindenkitől, alapjában egy jámbor, esöndes ember volt; senkit nem bántott, senkivel nem viaskodott, sem a mindennapi drága kenyérért, sem a drágább kitüntetésekért, nagy jutalmakért. Meghuzta magát szegényes fészkében; udvart nem tartott; jubileumokat nem rendeztetett; királynak nem nevezette magát. Sem a shakespearai, sem a homéri ezimekre nem áhitozott. Szerette nejét, gyermekeit; hű volt barátaihoz; a költészettel kereskedést nem űzött; uzsorával nem foglalkozott, meg is halt szegényen, mint akkoráig és még egy darabig azután is a legnagyobb magyar költők.

Nos, hol találom annak az örökös páthosznak forrását, mely a Vörösmarty költeményein úgy a lyrában, mint az époszban és drámában végigömlik? Sehol.

És itt annak oka, hogy a Zalán futása költőjét ma már oly kevés ember olvassa, élvezi, keresi.

Az új költő mesteri formát nem tanul tőle, kompozíciót, ami a legfőbb, a legkritkább esetben; jellemzetést alig valahol.

Humora nincs, mert a mit nála annak vehetnék, szörnyen üres, erőtlen; satyrája nincs, mert ahhoz nem volt elegendő bátorsága, bár a rosszat meglátta nem egyszer.

Ő csak csattogott, csattogott: repülésének karaktere ez.

Első, fiatal korából származó költeményei már így jelennek meg, pedig mit látott és mit élt ő még akkor, jóllehet Byronnál, Burns-nál, Petőfinél már a legelső korban megtaláljuk a legigazabb páthosz nyomait. Byron mert fölhevülni, mert nem félt, és oda is vágott, a hova czélezott; Burns sokkal naivabb és tanulatlanabb volt, semhogy a dolgot a saját nevének ne nevezte volna, Petőfi meg nagyobb urat nem ösmert magánál. Az igaz érzés legnagyobb pathétikusai a lyrában e napig ők.

De tőlök mindig tanulunk; ők mindig fölmelegítenek; az ő hangjukat mindig a saját hangunknak véljük.

(Folytatása következik.)

Őszi hang.

*Jöjj, szerelmem, drága Paulám,
Járjuk be a bús ligetet,
Nézd, felénk a hervadó fák
Bizalmasan integetnek.*

*Ugy-e édes, mi nem látunk
Zord halált a lombhullásban?
Mert szívünkben örök tavasz,
Napsugaras virulás van!*

Szüts Jenő.

Emléksorok.

— M. Blanka emlékkönyvébe. —

*Boldog az, ki nemes szíved
Melegében részesül,
Kívél majdan szívet cserélsz:
Már e földön üdvözül.*

Kornitzer Lajos.

— A V A D O R Z O . —

~*~ CLEOPATRA. ~*~

Velem öregszik...

*Velem öregszik meg az idő fogytában
Mindenem, amim van, kicsinyke szobámban :
Itt az ósdi ágy, mely rég divatját múlta,
Sok álmatlan éjet töltöttem el rajta.*

*Ott a fali-tükör, avúlt a keretje ;
S olyan rosszul mutat, nem tudom, mi lelte...
Talán, mert üvegjét régen homály fedi —
Nem is kívánok már beletekinteni.*

*Hát ez a zsöllyeszék, milyen ütött, kopott ;
Ez nekem még legtöbb derült órát hozott :
Mélyöblű pipámra esténként rágyújtva,
Elszunnyókáltam benn, füstfelhőket fújva.*

*S te, íróasztalom, itt az ablak mellett,
Terajtad irtam meg sok szerelmes verset ;
Hol van az az idő a nagy messzeségben,
Mint a távol köde, úgy tűnik fel nekem.*

*Láttál munkálkodni sötét, késő éjjel,
Láttál gyönyörködni szívem szerelmében.
Csalódástól feldúlt arczomat is láttad,
S rád pergő könnyeim gyakran áztalának.*

*Fényét is a könnyem mosta oly fakóra,
Nyoma sincs, mintha rajt fény nem is lett vő'na,
Inog mindenfelé, roskad minden lába,
Támasztékra szorúl, mint öreg gazdája.*

*És te, régi album, minden vagy, csak disz nem,
Elmereng a lelkem fakúlt képeiden ;
Kiket látok itten még ifjú erőben,
Legtöbbje nyugszik már künn a temetőben.*

*Itt van leghátul a csalfa leány képe,
Mellé van tapadva egy rózsalevélke !
Elvénült rózsza már, sok tövis van rajta,
Mint anyóást átkozza valamely vő ajka...*

*Velem vénül minden az idő fogytában,
Szürkül a láthatár gyors egymásutánban,
S ami azontúl van, úgy vágyom már látni :
Boldogságot ottan fogok-e találni ?*

*Öreg butoraim, bár túléltek engem,
Töletek megválni mégis úgy fáj nekem ;
Mert tudom, sorsotok majd csak az lesz végre :
Megperdül a dob, hogy „ki ad többet érte?!“*

Erdélyi Sándor.

Csuklik Bandi szerelme.

Irtá: STAMPAY MIKLÓS.

(Vége.)

Gyönyörű nyári est volt. Bandi nevetséges meszterkelt eleganciával sétált a Lujzikák háza előtti korzón s egy nagy virágcsokrot dobott az ablakon a szobába.

Elfojtott lélegzettel várta a hatást. Ez nem sokáig késett. Az emeletesnek látszó ablakból, vékony zsinegen egy menekülő rab, illetve sötét felhődarab, azaz pardon: egy kétkilósnak látszó csomag ereszkedett alá, melyet Bandi ragyogó arcczal elragadtatva dugott hóna alá s eltűnt az éjben. Hogy ki eresztette le e titkos tartalmu

csomagot, nem tudom, mert se én, se Bandi nem láttuk. Otthon lázas izgatottság közt bontá fel, a csomagból fázánpecsenye kellemes illata áradt szét. Bandi odáig volt, szive hangosan dobogott — s gyomra?... óh! az még érdeklődőbben korgott... morgott. A fázánpecsenye mellett levél volt, szerelmes levél, telve ömlengéssel és zsiros peccéttel. Bandi a helyzet magaslatán volt; elkezdett olaszul fütyülni, majd osztrákul sóhajtozni s végre magyarul enni.

— Oh! Lujzika, mily jó, mily drága lény vagy; mennyire szeretsz, mennyire gondolsz reám!

Ez éjjel Bandi az idealizmus boldog világában érezte magát, hol a forró, lángoló szívet fázánok röpködik körül.

Néhány perczig hagyjuk Bandit magára.

Az igazgató fiatal, de lelki és testi gyarapodásra hajlandó szakácsnéja s ennek szeretője Hentes Pista között e rövid párbeszéd folyt le a ligetben:

— Pistikám, a virágcsokor valóban remek volt, fogadd érte ismételt köszönetemet.

— Virágcsokor? miféle?

— Ugyan, amit csütörtökön dobtál a szobába.

— Csütörtökön este?... én?... a szobába?

— Hát nem te dobtad fel?

— Dehogy, hisz akkor betegen feküdtem.

— Szent Isten, akkor ki vitte el azt a finom fázánpecsenyét s a szerelmes levelet? — szölt ijedten a „hizományos“ szakácsné.

Hogy ki vitte el s ki ette meg, önök már tudják, de nemesak ezt, hanem azt is sejtetik már, hogy Csuklik Bandi szerelme nem volt egyéb kápráztató, csalfa délibábnál.

Bandi, hogy hálás legyen, köszönő szerelmes levelet írt Lujzikának, melyben forró szerelmét párhuzamba állította a finom fázánpecsenyével.

A levél, fájdalom, a főnök kezébe került, aki átolvasva siró, majd nevető göresöket kapott. Eleinte bosszantotta az eset, majd zsebébe téve a levelet, a hivatalba sietett.

Bandi javában körmölt, mikor az igazgató belépett.

— Csuklik ur, holnap legyen szerencsém ozsonnára.

Bandi örömeiben megcsókolta az igazgató kezét.

— Ah! — szölt, mikor eltávozott — végre ismét beszélhetek Lujzikával.

E napon minden hivatalos iratba szerelmi vallomásokat szött.

Végre eljött a vasárnap. A hivatalos vendégek közt ott volt Bandi is sárga kabátban, pötyögős fekete nadrágban.

Az ozsonna menüjének végeztével az igazgató felállt s elővéve Bandinak Lujzikához írt levelét, így szölt:

— Uraim! hölgyeim! érdekes kis iratra bukantam. Egy bizonyos Bandi ur szerelmes levelet írt Lujzika leányomnak, amely levél tulajdonkép szakácsnémat illeti.

Bandit mintha leforrázták volna, úgy érezte magát a sarokban. Világosodni kezdett a látkör körüle.

A levél így hangzik:

Imádott Lujzikám!

A friss fázánpecsenye hő szerelmed záloga, e friss fázánpecsenyével átültetted keblembe forró szerelmedet... e fázánpecsenye alapkőve jövő boldogságunknak... Oh, Lujzikám, valamint e fázánpecsenye jólesett gyomromnak, oly jól esik szerelmed szívemnek stb.

A felolvasást hangos kacaj követte.

Bandi ájulófélben volt. Elkeseredetten harapta össze ajkait... Ah! hisz az ő boldogsága csak képzelt légvár volt.

Az igazgató elővette most a „Tárogató“ legújabb számát, melyben Bandi ódája volt e megjegyzés alatt: „E verset kénytelen voltam közzétenni, mert a szerző halállal fenyegetett.“

A vers többek közt így hangzik:

„Óh, drága Lujzika, Isten alkotmánya
Ég, föld és mennyország kéjes dobbanása.
Szerelmem átkarol, mint egy égő katlan,
Melyben érzelmem ég folyton szakadatlan.
Jójj öblös ölembe, add pozsgás ajkadat,
Hadd czuppantom reá lázongó csókomat.
Hadd sugom füledbe Lujzika, Lujzácska,
Örök a szerelmünk, örök mint a sáska.“

Iszonyu hahota követte azt, a nők külön szobába siettek kacagni, a férfiak meg a habzó serlegbe fojtották.

Bandi boldogsága az örvénybe zuhant, e megálázást nem tűrhette ideálja előtt, elrohant, rohant örülten hozzám. Itt mi történt vele, cikkem elején elmondtam.

* * *

Két év mulva egy vidéki hirlapban a következő hymen-hirt olvastam:

„Csuklik Bandi magyar királyi pénzügyi díjnok ma vezette oltárhoz Botlik János állami útkövező leányát Évát. Boldogság frigyükre.“

Ime így állt be Csuklik Bandi szerelmében — „a status quo.“

Hogy tett szert a szerezsán feleségre?

(Humoros elbeszélés, mely megtörtént.)

(Vége.)

— Írta: **Palotai Csorba Ákos.** —

Pável most a nyáj pásztorát kereste; de bármennyire megérőltette is látóidegeit, pásztorát nem látott sehol, s már-már abban a hitben élt, hogy a nyáj a román oldalon elaludt pásztorát elhagyva, maga-magától jutott a tilos területre, midőn a sikságot határoló fák között az egyik tölgy tövében egy nőt látott meg. Oda lovagolt. Fiatal, alig tizenhat éves leány feküdt a tölgy tövét befutó puha mohán; öltözéke, mely keresett volt, azonnal elárulta, hogy a szomszéd romániai községből Verciorováról való, az alvó leány mellett hevert annak pásztorbotja. A szerezsán egyideig szóltanul állott, elmerülve a szép leány nézésében. Mert valóban szép volt. Észbontó fekete haja sűrű hullámokban takarta el vállait, míg a nyíl s naptól éppen nem barnított homlok alatt sűrű fekete szemöldök vonult el; mellfűzője, melyet valószínűleg a rekkenő melegben kissé meglazított, ildomos mellére engedett egy tekintetet, s a testét fedett ezüsttel kvarrott katinca festőileg simult szép alakjához, míg piczi lábait sárga harisnya s selyemmel kvarrott piros papucs fedte.

Pável egészen megfélekedni látszott a feltalált nyájról s azon töprenkedett magában: felköltse-e a szép leányt vagy sem? Szerette volna látni azokat a lezárt szemeket, vajon milyenek azok? De másrészt oly gyönyört nyújtott neki az alvó leány szemlése, hogy attól nem akarta magát a leány felköltése által megraboltni. Várt, várt, de alig telt el tíz perc, a leány megmozdult, felnyitá szemeit s mindkét kezével dörzsölni kezdé azokat, mint az ébredező, ki nem tudja, hol van.

Oh, mily szemek voltak ezek! Sötét, mint az éj, s mennyi tűz égett bennük! Mintha csak a koromsötét éjben a csillagok milliárdja gyuladt volna ki. Pável önkéntelenül kebléhez kapta jobbát, valamit érzett, hogy megmozdult ott bent kebelében, vére gyorsabban kezdett pezsegni, s arcza vérpiros lett.

És a leány, midőn észrevette az előtte álló lovagot, felugrott, összekulcsolta szép kezeit s könyörögve szólt románul: „Elaludtam, kecskéim bizonyára a tilosba mentek, bocsáss meg nekem uram, atyám kérlelhetlen lesz, ha nyájamat elhajtod.“

Oh, mily hang volt ez?! Mint a zefir fuvallata rezg át a tölgyek zöld koszorus lombjain, úgy hatott e hang Pávelre.

Mit tegyen? A kötelességérzet a nyáj elhajtását parancsolta, a szép leány annak kegyelmet esdekelt.

Pár perczig nem tudott határozni; aztán leszállott lováról, megfogta a leány jobbát, belenézett azokba az éjsötét szemekbe s szólt:

— Hogy hívnak?

— Flóra! — felelt a leány szemlesütve.

— Verciorovára való vagy?

— Igen.

— S atyád?

— Tyiritya Juon, a község bírása.

Pável nem tudta, mit kérdezen még, s hogy zavarát eltakarja, levette fezt s megtörölte homlokát, melyről csurgott az izzadság. Hogy a nap melegétől-e vagy a szép leány szemének lángjától hevült-e fel annyira a szép szerezsán, azt ő maga sem volt képes e perczben meghatározni. Kis idő mulva ismét megfogta a leány kezét s folytatá:

— Nyájadat a magyar területen találtam s már éppen be akartam hajtani azt Herkulesfürdőbe.

— Oh uram, csak azt ne tedd, inkább ölj meg engem, de Herkulesfürdőbe ne hajtsd nyájamat, nehogy oda kellessék utána mennem, — könyörgött a szép leány, kinek szemébe két könny-csepp lopódzott.

— S miért félsz éppen Herkulesfürdőtől oly nagyon? — kérde a szerezsán.

Flóra egy perczre lesütötte szép szeméit s mintha restelné megadni a kérdésre a feleletet, hosszabb ideig szóltanul állott, míg végre felelt:

— Félek a herkulesfürdői szerezsán őrsvezetőtől.

— Miért? Talán van valami a rováson szép leány?

Flóra most sértett büszkeséggel emelé fel fejét s szólt: — Sohasem tettem olyasmit, ami törvényeitekkel összeütkezésbe hozott volna; de — s e szavaknál ismét lesüté szeméit, — de az őrsvezető többször jön át atyámhoz Verciorovára s ott nem egészen tisztességes módon viseli magát.

— Irányodban Flóra? — kérde Pável.

A leány nem felelt, csak fejével intett „igen“-t.

A szerezsán arczába szökött a vér; látszott, hogy bántja amit hallott, egész valóján megismerhető volt a felindulás, és Flóra éppen e perczben tekintett az ifju szeméi közé. Láttá abban a lángot, s érezte, hogy az ifju érette jött indulatba.

Pável pár perczig szóltanul nézte az igézően szép leányt s aztán még gyöngédebben, mint ezelőtt, megragadva annak jobbát, mélyen szeméi közé nézett, hogy Flóra nem bírta e szemek lángját eltűrni s lesüté ismét tekintetét. Pável arcza felvidult s halkán szólt: „Flóra, te kedves teremtes, értem aggodalmadat és megmentelek attól, nem fogom nyájadat Herkulesfürdőbe, hanem Orsovára hajtani. Ott, ha apád lefizeti a bírásdíjat, szabadon mehetsz nyájaddal, most azonban jójj, induljunk, hajtsd a nyáját előttem.“

A szép Flóra hálás tekintete jutalmazta a szerezsán előzékenységét, hogy nem Herkulesfürdőbe, hanem Orsovára fognak menni és szó nélkül terelé nyáját a hegyoldalon lefelé, az orsovai utra.

* * *

Másnap korán reggel értesítve lett a vercirovai bíró, hogy nyája a szerezsán kaszárnijában zárva van, s Flóra is ott várja apját.

Az oláh bíró megvakarta fületövé, aztán tüszőjébe téve pár aranyat, megindult Orsovára nyája után.

— Nos fratye — szólítja meg a megérkezett bírót a szerezsnok parancsnoka — nyájad tilosba járt, fizetsz 150 forint birságot, vagy eladjuk a nyájadat árverésen.

A bírót a hideg kezdte rázni. Egyszázötven forint neki egy évi jövedelme volt, de nyáját sem szerette volna elveszteni. Töprekedni kezdett, mit tegyen. A szerezsnok csak mosolyogtak az oláh kétségbeesett helyzetén, s mikor már az izzadtság is folyni kezdett annak homlokán, előlépett Pável szerezsn s vállára ütve a bírónak, így szólt:

— Hallod-e komám! tesztek egy ajánlatot neked. Éntudom, hogy a lelked megszakad, ha 150 frtot le kell fizetned, hát én kifizetem helyetted a birságpénzt.

A bíró szemei csillogni kezdtek, de Pável tovább folytatá:

— Kifizetem, de csak azon feltétel alatt, ha Flóra lányod itt marad zálogba nálam a 150 frtéért.

Flóra mélyen lehajtotta fejét, arca kipirult s aggódva várta, mit fog apja mondani.

Igy telt el pár percz, mikor a bíró odanyújtá jobbját a szerezsnoknak a következő szavakkal:

— Beleegyezem az alkuba, de átláthatod, hogy lányom csak nem maradhat itt, mint leány köztetek, férfiak között. Egészen más volna, ha Flóra feleséged lenne.

— Persze, hogy ugy van, öreg! Én se akarom másként itt tartani Flórát, csak mint feleséget, ha tehát ő is beleegyezik, kész az alku, itt a kezem, kérdezd meg leányodat, mit szól ő ehhez az alkuhoz?

— Nos, Flóra, — fordult most az apa leányához — ez a tisztességes ember el akar venni feleségnek, — mit szólsz hozzá?

A leány nem felelt, hanem mindkét kezével eltakarta arcát, hogy ne lássák, miként fülíg elpirult.

Pável odalépett, megfogta a leány kezét, s szeméről levén azt, belenézett abba az éjsötét szemekbe, s azt olvasta ki belőlök, hogy a leány „igent“ mond. Megölelte a lányt és Flóra gyöngéden odahajta fejét az ifju mellére.

— Megvan az alku — kiáltott fel a bíró, — mire Pável kivette zsebéből a 150 frtot, átadta a szerezsn parancsnoknak, ez kiadta a nyáját, Pável pedig Flórát eljegyezte, s bár a többi szerezsnok egyre-másra mondogatták maguk között:

— Milyen bolondságot csinált ez a Pável, — ő mitsem gondolt erről, hanem nyolcz nap mulva oltárhoz vezette a nyáj zálogát, a szép Flórát.

* * *

Az orsovai lányok sohasem tudták megbocsátani Pávelnek ezt a lépését, s feleségét sohasem hívták másként, mint a „zálogban maradt győztesnek“; de a szép asszony csak nevette őket, mert boldog, felette boldog volt szerelmében, s férje viszontszelme által!

VOLT.

(REGÉNY.) [26]

Irta: Sudermann Hermann.

Magyarra átdolgozta:

K. Beniczky Irma.

XIV.

Miz perczcel később elindult a fehér esőnek a kikötőhelyről.

Leo, a sűrűben elrejtve, utána nézett.

Felicia nem intett bucsut, szemei nem keresték s ő hálás volt neki érte.

Midőn odaát kikötött, ugy tetstett neki, mint-ha egy pillanatra erőtlennül, vagy sirva borult volna az evezőpadra.

Elgondolkodva tért vissza az imolához. A köd eloszlott. Ezért egy jó óráig ott kellett még rejtőznie a szigeten.

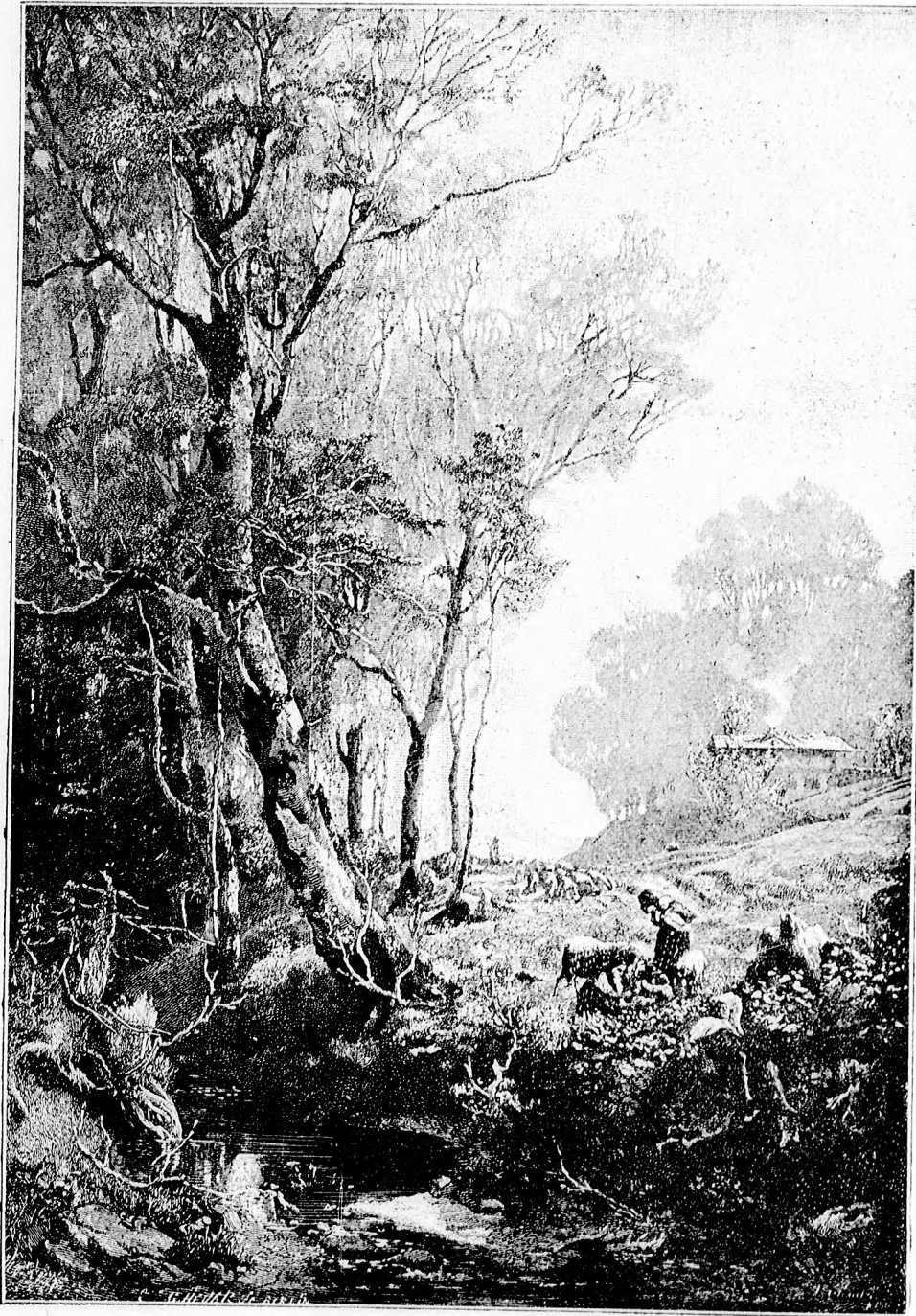
A halevitzai oldalról koronként vig kurjantás hal-latszék, szántó-béresek dolgoztak a part közelében.

Ott van az ő birodalma. Ott az ő munkája és az ő boldogsága.

Nyugtalanul járt föl s alá az

imola előtt, melynek szobrai merev mosolylyal, közönyösen néztek rá. Az idő nem kimélte ezeket sem, a lágy homokkő, melyből faragva voltak, elmállott. A telt, viruló ifju arcok ránczosak lettek s mélyedések mutatkoztak rajtuk, mintha himlőhelyesek volnának. Az egyiknek még a karja is le volt törve könyökénél.

— Szegény ficzkók, föl kell őket frissíteni! — mondta Leo magában s elfogultan fölegyenesedett.

— Ószi táj. —

XV.

Hertha fölébredt.

A piros függönyök közt ragyogó napfény iópódzott be.

— Ez aztán álom! — gondolta; feje alá tette karjait s boldogan mosolygott. Csak azután lassanként eszébe jutott, hogy most álmról szó sem lehet.

A vér forrón szökött arcába. Behunyta szemét és nem gondolt semmit. Ugy érezte, mintha teste szétozslana, mintha el kellene véreznie csupa boldogságból.

Mi volt tegnap az ő élete és mivé lett ma? Mint balga daczos tacsó indult tegnap a világnak... aztán Ő megtalálta és szerelme által nő lett.

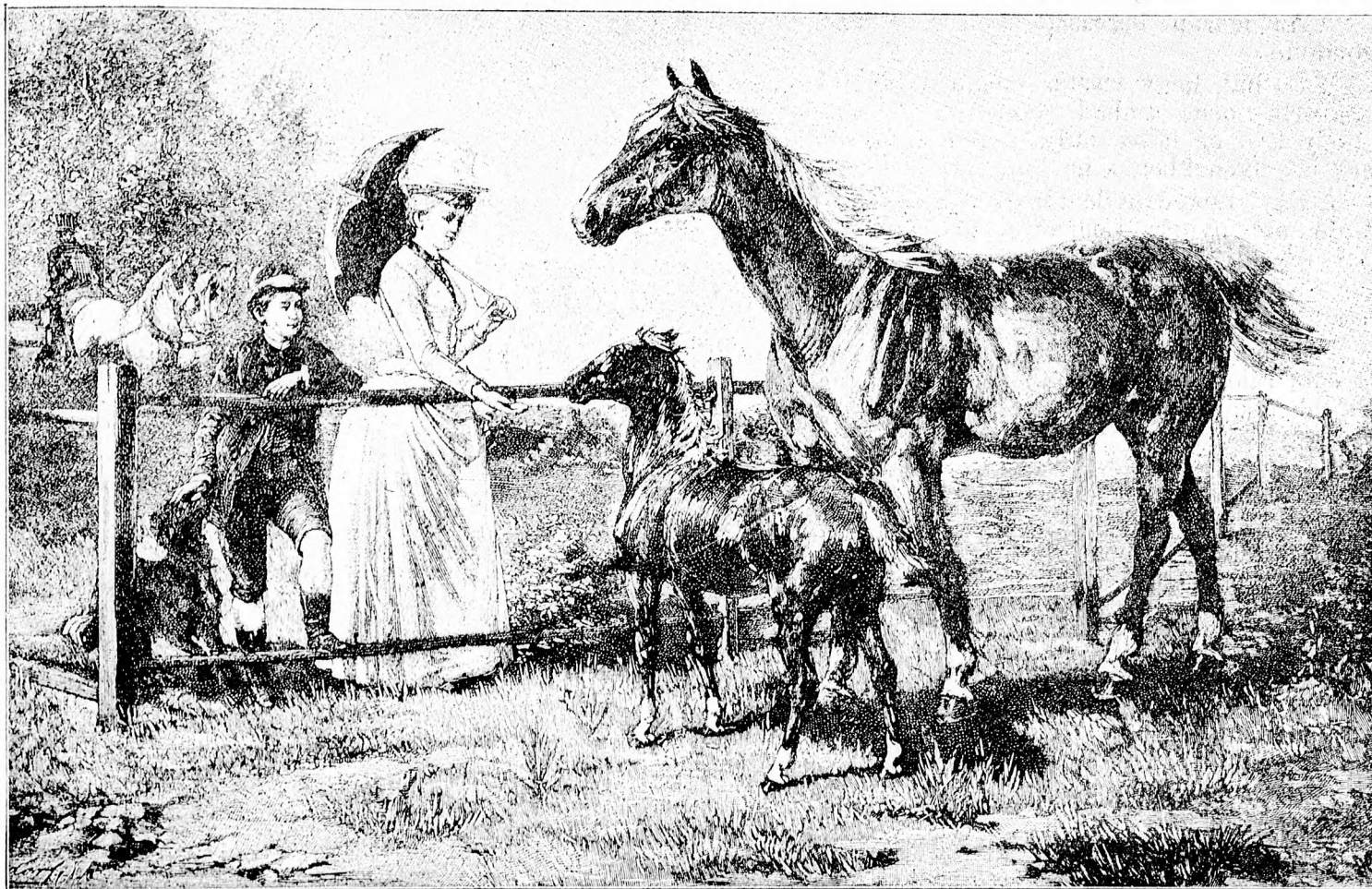
Hirtelen kiugrott ágyából s magára öltötte

lehetetlen, hogy Leo nem ismerte föl azt a végtelen szerelmet, melyet iránta érzett és arról meggyőződött, hogy oly nagyon fiatal kora daczára, az élet szenvedései megérlelték és megszilárdították kedélyét.

A toronyóra tizedt ütött. — Hertha megijedt. Hát nem tartozik rá, hogy ezentul mindent megosszon szive szerelmével, jót és rosszat, a koránkelést is és föltette magában, hogy ismét figyelni fog a hajnali csengetésre, mint akkor, midőn még a fejéhez járt.

Halkkal, mezitláb öltözködött föl. Milyen szerenese, hogy Elly olyan mélyen alszik. Minő kín lett volna ezt az első szent órákat balga fecsegésre elpazarolni!

Először világos battisztruhát akart fölvenni, az

— Az úrnő kedvencei. —

szoknyáit. Aztán a tükör elé állt és soká nézte magát.

— Milyen különös, — gondolta — ma is csak úgy nézek ki, mint máskor.

Lábujjhegyen ment Elly ágyához, ki a kiállott ijedtség és gyötrelém után mélyen és nyugodtan aludt. Légy ült az alvó leány arcára, Hertha elkergette.

„S ez akar szerelemről beszélni!“ gondolta szánólag vállat vonva.

És midőn társnője céltalan, gyermekes viselkedésére gondolt s magát összehasonlította vele, annyira elesüggedt, kijózanodott, hogy többé nem volt bátorsága, abban bizni, a mit a történetek ígértek.

Hátha Leo jobban meggondolva a dolgot, arra a meggyőződésre jut, hogy ő nem bír kellő komolysággal s visszaveszi nyilatkozatát?

De aztán szégyelte csüggedését. Hiszen az

legjobban állt neki és gyöngéden meg ünnepiesen nézett ki. Hiszen ünnep van ma, életének legnagyobb ünnepe és borzadva a szeméremtől és boldogságtól, lelke nem is merte elgondolni, mennyi gyönyörűséget fog neki hozni. De aztán lemondott szándékáról. Nem kevélyen és fölpiperézve, hanem komolyan és szerényen fog előtte megjelenni s már külseje által is bebizonyítja, hogy helyes fogalma van új méltóságáról.

Ezért egyszerű sötétszínű ruhát választott, csak a mellénybe illesztett bágyadt kékszínű csipkebetétet; ez epedő színt kölcsönzött neki és még legjobban illett arcszínéhez.

Aztán nesztelenül kiosont az ajtón, lábbelijét csak a folyosón merte fölhozni.

A kertajtó mögöl eléje ugrott a kutya, mely ott lesben állt, felágaskodott s arcát akarta megnyalni. Hertha sörényébe rejtette lángoló arcát. Ha már a kutya előtt elpirult, csak azért, mert az

is jelen volt, mi lesz majd, ha az urával szemben áll?

A verandán még terítve volt az asztal.

Három csésze csillogott feléje. Ugy látszik, még ő sem reggelizett.

Szive hevesebben dobogott. Ugy akarta a sors, hogy már most, az első órában egyes-egyedül legyen vele.

Mit fog neki mondani és mit beszéljen ő maga? Az a nagy kérdés, melynek természetesen jönnie *kell* a tegnapi történetek után, már most lép eléje?

Hertha annyira megijedt, hogy a térdei megcsuklottak.

— Még egy negyedóra, — gondolta — s én talán már — menyasszony leszek?

Az igazán borzasztó volt — el sem lehetett gondolni.

És hát, hogy viselje magát mindezeknél? — „Zavarba nem szabad jönnöm“, — gondolta — „hogy Leo ne lássa, milyen rémostoba vagyok én még az ilyenekben s ne ítéljen meg balul.“

Egy csomó nyíló rózsát lemetszett a kertben. Majd azt nyújtja Leonak reggeli üdvözetül olyan pillantással, melyből olvashatja:

— Fogadd el, szerelmem, minden a tied, minden a tied!

Csupa biborpiros, teljesen kifejlett és kinyílt rózsát válogatott ki. Hadd szóljanak neki szerelemről, ama szilaj, édes szerelemről, melyet a költők olyan szépen megénekelnek, s egy csókjából örök üdvösséget vagy örök kárhozatot iszik az ember. A csokorban ne legyen egy halvány vagy színtelen sem.

De önmagát nem diszította. — Hiszen egyedül ő legyen legmagasabb, egyetlen disze életének.

Leo, a kutya, nyugodtan lépkedett utána, koronként gyöngéden hozzá dörgölődve.

— Hol van az urad? — kérdezte tőle. Az állat szomorú, értelmes tekintettel nézett rá, mintha azt mondaná: „Már régen keresem őt — hajnalban elment s engem, hű kísérőjét nem vitt magával.“

Mikor a veranda lépcsőjén felment, a nagymama jött eléje.

Hertha ijedten kapaszkodott a korlátba. Hát ha neki — anyjának — már elmondta, a mi történt? Ha már le van leplezve szerelmes szive s ő most védtelenül kiszolgáltatva előtte áll? — Hertha hirtelen odaugrott s a nagymama keblén rejtette el arcát, hogy ne lássa.

A nagymama aggódva czirógatta.

— Sem nátha, sem láz nem mutatkozik? — kérdezte. Hertha föllélegzett. — Tehát még nem tud semmit.

— Hadd tapintsam meg az üteredet! — parancsolta a nagymama.

Hertha kirántotta magát karjaiból. — Az kelene még csak, épen ma — gondolta magában, — mint egy gyermek tartsam oda a kezemet, utóljára még a nyelvemet is kinyújtsam!

És az asztal mögé menekült.

A nagymama nem unszolta többé, de a dorgálástól természetesen nem szabadulhatott.

Hertha nem sokat törődött vele, szeme egyre Leo üres csészéjére sandított és az udvar felé fülelt.

És a kutya egyszerre örömvöltést hallatott. Nehéz, sarkantyus léptek hangzottak a folyosó felől.

Hertha ereiben megfagyott a vér — úgy érezte, hogy láttára alétan le kell roskadnia. A rózsákat az asztalra dobva, elrohant a kertbe és a nagymama, ki épen a legépületesebben beszélt, megdöbbenve nézett utána. A sűrű sövény mögött, mely a lépcsőtől a kert felé húzódott, volt egy hely, a honnan mindent lehetett látni, ami a verandán történik. Oda rejtőzött.

Leo az üvegajtóban állt, kimelegedve, porosan és szemöldei közt sötét ráncz látszott, ez megfélemlítette Herthát.

A nagymama gyöngéd szemrehányást tett neki. Az idő majd délre fordul s ő még nem is mutatta magát.

— Dolgom volt, — felelt röviden, haragosan. Aztán leült és szórakozottan babrált a szétszórt rózsákkal.

Hertha bánkódott. Szép terve eszerint meghiúsult. Ő bizonyára nem is sejtette, mit jelentenek ezek a rózsák az ő számára.

— Mit esinálnak a fruskák? — kérdezte. Hertha összeresztette. Ezt a nevet ő nem érdemelte. De hiszen Leonak nem szabad a titkot elárulni; azzal vigasztalta magát.

A nagymama azt felelte: „Hertha már megjelent, de Elly még alszik.“

Leo éhes volt, türelmetlenül morzsolgatta a kalácsszeleteket. „Micsoda rendetlenség az, hogy mégsem hozzák a reggelit?“ fakadt ki mérgesen.

A nagymama fölkelt, hogy hamar utána nézzen: Hertha sem reggelizett még, jegyezte meg.

— Hát hol van a kiesike? — kérdezte Leo.

— Már megint elfutott előled, — felelt a nagymama, — ha látom, majd ide küldöm. Azzal bement a házba.

Hertha látta, mint mosolyog Leo magában, de csakhamar elkomorodott, összeránczolta homlokát. Fejét kezeibe fektetve tűnődött magában.

Hertha lelkét végtelén szánalom árasztotta el. „Bizonyára megint bosszusága volt, nehéz gondok zúdúlnak fejére,“ gondolta magában.

Ezentul kötelessége Leo mellett lenni nehéz órákban, bármint is érezze magát.

És határozott léptekkel sietett a lépcső felé; de mikor odaért, meg kellett állnia, mert térdei inogtak. Istenem, sohase hitte volna, hogy attól, kit jobban szeret saját életénél, annyira félhetne.

Végre fönn volt. Leo gondolataiba merülve nem nézett föl. Ajkai közt egy rózsát tartott, melynek szárát rágtá.

Hertha reszketett és az asztalba kapaszkodott. Mivel üdvözölje? „Jó reggelt!“ az olyan közönségesen hangzik, azt mindennap és mindenkinek mondja az ember. Nagyon sóhajtott. Leo most föl nézett; arcát nyájasan nyugodt mosoly derítette föl.

— Jó reggelt! — mondta fölötte kedélyesen. Mit sóhajtunk olyan szörnyen? Jól kialudtad magad? Nátha vagy láz nem gyötör, nincs semmi baj?

Hertha nagy, sértődött szemekkel nézett arcába. A nagymama ugyanezen szavakkal fogadta. Talán még üterét is kívánja megtapintani.

Keze megrándult Leo markában; némán állt ott egy darabig, aztán leült a székre.

— Igen, igen, — folytatta Leo kinyújtózkodva s kezével száját eltakarva, hogy a kimerülés ásitását elrejtse, — de mégis csak utólértünk és megcsiptünk szerencsésen, te szökevény te!

Hertha félelme fokozódott. Ha nem lenne annyira gyáva, most magasra felegyenesedne s azt mondaná neki: „Miért beszélsz velem ma olyan megvetőleg? Nem tudod, hogy bántál velem tegnap?“ De hiszen nem is mert föltekinteni.

És mivel még mindig hallgatott, Leo hozzáhajolt s mig homloka kiderült, mosolyogva kérdezte:

— Nos, végre-valahára békét kötöttünk szivecském?

Ez fénysugár volt. Hála Istennek. — Hertha fejével bólintott, ajkai mosolyogtak.

— Igazán? — kérdezte Leo még mindig kételkedve. Felelet helyett Hertha összeszedte a rózsákat s átnyújtotta neki.

— Az enyém ez mind? — kérdezte Leo.

— A tied, — suttogott, mig szemeiből félnék szerelem sugár villant.

Leo jól látta ezt a villanást, lelkét keserű sejtelve az eljátszott boldogságnak cikázta át. Hálásan szoritotta meg kicsi barna kaecóját. Most léptek hallatszottak az ebédülőben, melynek ajtaja nyitva állt.

— A nagymama jön! — kiáltott Hertha ijedten s visszavonta kezét.

— Hadd jöjjön! — mondta Leo csodálkozva. És midőn aztán a nagymama kijött Krisztiántól követve, ki a reggelit hozta, Leo újból gondolatokba merült, evett, ivott gépiesen s nem szólt semmit.

Hertha nem fordította el szemét arczáról. Epedve várta, egy pillantását, mely ígérőleg és értőleg szólna lelkéhez. De úgy volt, mintha ő nem is létezne Leo számára.

— Bármilyen ostoba is legyek és az vagyok minden bizonynyal — gondolta — de annyit mégis tudok, hogy férfinek szive választottjával nem szabad így bánnia.

Podivil Meta például és Szembrickzy Hans már régen szerelmesek voltak egymásba, mielőtt megkérte. Egész feszesen szólították egymást: „Nagysád“ és „báró ur“-nak s máskülönben is egész idegenek voltak egymáshoz, de szemeik nem hazudtak. Azok olyan nyelven szóltak, melynek heve kárpótolta őket a képmutatásért. Hát még az a mosoly, melylyel elfordultak, ha már tovább nem cserélhettek pillantásokat!

De ő? Oh, ő!

Halk dörmögéssel emelkedett föl, karjait nyújtogatta, a kutyának fittyentett és távozott anélkül, hogy Herthát egy pillantásra méltatta volna.

Egy pillantásra se méltatta!

Az ebédnél ugyanez a jelenet ismétlődött. Hertha ülve maradt, mintha tagjai megdermedtek volna és két könyesepp gördült orczáin végig.

A nagymama nagy figyelemmel észlelte; azt észrevette, hogy alig evett egy-két falatot, pedig nagyon egészséges étvágya szokott lenni.

Titokban lopózott a háta mögé s megragadta bal kezét. Hertha fölugrott, mintha tüvel megszurták volna.

— Csendesen ülni! Hadd tapintsam meg az üteret!

Itt már hiába volt minden tiltakozás. És valóban ütere olyan hevesen lüktetett, mintha nagyfoku láza volna.

Aztán csakugyan azt mondta a nagymama, hogy mutassa a nyelvét. Ez már több volt a soknál.

— Nagymama, ne kinozz engem! — könyörgött és sirva átölelte a nyakát. De a nagymama nem értette a tréfát az ilyenekben.

— Mutasd a nyelvedet! — mondta még egyszer.

A nyelv fehéres volt

Most heves vita támadt, melyben Hertha legyőzetett és olyan kegyetlenül bántak vele, semmibe sem vették szive szent bubánatát.

Ágyba fektették és izzadnia kellett.

(Folytatása következik.)

A HÉT TÜKRE.

— Csevegés. —

Nem találhatnánk alkalmasabb témát mostan, mint a színházak világáról való csevegést. Kezdünk már egészen belépni a „haute saison“-ba, a „furo theatralis“, a színház-láz megejtett már minden, ilyen élvezeteket kedvelő embert. És a most lezajló napok, illetve esték különben is olyan gazdagok valósággal jelentős színházi eseményekben, amilyenek már régen nem voltak.

E kis beszámolóban először is arról a két művésznőről kell említést tennünk, akik mint vendégek lépnek föl különböző teátrumokban. Ezek: Duse Eleonora és Bernhardt Sarah. E helyen nem írunk róluk hosszasan, minthogy lapunk más helyén külön cikkekben megemlékezünk róluk.

De nálunk, a saját művészetünk körében is történt a világot jelentő deszkákon sok olyan dolog, ami nagyon megérdemli az elmondást.

Kezdjük az *Operánál*, mely az ország első műintézete. Itt premiére volt: *A kovácsok sztrájkja* czímen. Az opera szövegét Leon Viktor írta. Szinpadi rutinról tanuskodó készütséggel dramatiszálta Coppée költeményét, melynek drámai erőből lüktető cselekménye csaknem önként kínálkozik a szinpadi földolgozásra. A szereplők minden igyekezetükkel szolgálták a művet. A szerzőt a szereplőkkel együtt a darab végén többször a lámpák elé tapsolták.

Az opera sokat ígér e szezonban, csak aztán megint keveset ne adjon. A műsor legközelebbi eseménye a *Fegyverkovács* föllevenítése lesz. Megkezdtek *A pernahajder* próbáit is, de Wagner Siegfried operája december előtt alig kerül színre. A kovácsok sztrájkja után az első premiére *Weber* operája lesz: *A tenger gyermeke*, melynek szövege *Bret Harte* egyik novellája után készült.

A *Várszínház* is megnyitották már, Pailleron: *Ahol unatkozunk* című darabjával. A megnyitó-előadáson tömve volt a kis színház, melyet a főváros tízezer forintjával takarosán kicsinosítottak.

A lefolyt napokban a *Magyar színháznak* volt a legnagyobb sikere. Sulamithot folytonosan telt házak előtt adják s a szép zsidólány mélabús melódiai nagy népszerűsége tettek szert. (A teljes kottája egyébként a jövő héten jelenik meg s olvasóink megszerezhetik a Méry-féle zeneműkereskedésben. Donáth műve.)

A *Népszínház* még mindig nem találta meg kasszadarabját. A legnagyobb sikert eddig az az ingyenes előadás aratta, amelyet a király születésnapján hoztak színre. A nézőtér lelkes tömeggel telt meg. A *Tündérlak Magyarhonban* című népszínművet adták elő Blahánéval, kit rajongó szeretettel fogadott az ingyeneselőadás közönsége.

A *Vígszínház* szépen halad tovább. Most különösen *Makai Emilnek: Tudós professzor Hatvani* című három fölvonásos darabjára készülnek. Ott voltunk a darab fölolvadásánál és az nagy sikerrel biztat. — *Blaha Lujza* befejezte vendégjátékait. Épen tizszer játszotta el az *Arany kakas* című bohózat népszerű fogadósnejának szerepét.

Érdekes tervet szándékozik megvalósítani e színház vezetősége. Benedek Elek, az ismert meseíró *gyermekdarabot* ír a *Vígszínház* számára. A kicsinyeknek szánt darab címe: *Több-*

sincs kirdlyfi s az a különös irodalmi érdekessége is meglesz, hogy a szerző eredeti magyar népmesékből merítette tárgyát. A darabban minden lesz, amiben az apróságok gyönyörködnek: mesebeli-csodák, ének és táncz. Karácsony táján fog színrekerülni.

Szenzációszámba megy az a hír, mely most a lapokat bejárta s mely a *Perotti Gyula* operaénekes eltűnéséről szól. A híres tenorista az utolsó időben igen rossz anyagi helyzetbe jutott. Régebben szinte kiapadhatatlan jövedelmi forrásai voltak, de egyszerre szegény ember lett. Majdnem minden anyagi vállalkozása rosszul ütött ki. A börzén is játszott, de ott sem mosolygott reá a szerencse. A nyáron vidéki körútra indult, de e művészi vállalkozása sem hozta meg a remélt hasznot. Ekkor elhatározta, hogy amerikai turnéval próbál szerencsét. Tervének megnyerte *Kommer Antalt*, a Vigadó volt bérőjét, ki a pénzt adta a művészi vállalkozáshoz. Perotti magával vitte régi tanítványát és pártfogoltját, *Bartóky Matild* kisasszony operaénekesnőt is. Állítólag egy fiatal ismert zongoraművész is csatlakozott a társasághoz. Perotti családi neve *Prot* s csak a 60-as években vette föl ezt az olaszos hangzású nevet.

Meg kell emlékeznünk a színházak október 6-iki előadásairól is. A magyarság gyásznapja ez és a magyar kultúra minden faktorának kötelessége, hogy e napon együtt ünnepeljen a kegyeletes közönséggel. És elsősorban a színházaktól vártuk, hogy elhagyva az üzleti konkurrenzia szellemét, legalább e napon teljesítik igazi hivatásukat s meghódolnak a nemzet vértanú emlékének. Négy állandó színházban játszottak október 6-ikán és e napot, nevéhez méltóan, egyedül a Magyar színház ünnepelte meg. A Vígsházban is elszavaltak az előadás előtt egy költeményt, de a többi magánszínház csak épen gyászlobogót tűzött ki ormára. Szinlapjuk azonban vigan hirdette, mily vidám operetben és bohózatban lesz része a közönségnek. Mintha a *Népszínház* nevében fölösleges lett volna a *Nép* szó, igazgatósága annyira megfélemezte a nép érzelmeiről.

A *Nemzeti színház* azonban nem magánszínház, azt nem mentheti a *pénztár* kifogás. A magyar hazafiságnak sok lelkes és magasztos tradíciója köt bennünket e színházhoz s mindenki elvárta, hogy e napnak ünnepi előadással adózik. Ime az ünnepi előadás műsora: *Az anyósok*, vigjáték 1 felvonásban, Irta Gabányi Árpád. — *Az attaché*, vigjáték 4 felvonásban, Irta Meilhac. Két vigjáték. Ezek után joggal kérdezzük, hogy miért *Nemzeti* ez a színház, hogy mi köze a nemzethez, hogy nem czimbitorlás-e ez?!

Hogy az *Operaház* is zárva maradt? Hisz ez senkinek sem tűnik már fel!

T. Kornél.

KÉPEINKHEZ.

Albert Eduard, walesi herceg. Britannia trónörökösének arczképét mutatjuk be abból az alkalomból, hogy a hatalmas Angol birodalom a kis Transzvállal konfliktusba keveredett. Az esetleges háború kimenetelét nem nehéz megjósolni, tisztában van ezzel mindenki, aki Anglia hadieréjét csak vázlatosan ismeri is. Az a nagy marok, mely Ázsia nagy részét, Polynézia egy részét és Afrika leggazdagabb vidékeit tartja jogara alatt, a kis aranybányász köztársaságot egyszerűen összeroppantja, ha föltételeit (mely Transzváll függetlenségétől fosztja meg) nem fogadja el. Angliának jelenlegi uralkodója Viktoria királyné, ki 84 éve daczára elég jó erőben van, ugy, hogy az angol trón örököse, habár már öregapa, még aligha jut egyhamar a trónra.

Keleti virág. Szép keleten, ahol olyan bűvös-bájos a világ, ahol hatalmas sudar pálmafák ringatják ékes koronájukat, ahol a délibáb játszik a puszták homokjával, ott a leányok is szebbek, mint mérsékelt égövünk alatt, ott hamarabb fejlődik viruló hajadonná és hamarabb el is virul. A nő ott 12—13 éves korában kifejllett hajadon, eladó leány, harmincz éves korában már elhervadt virág, vén anyóka, kinek arczát ezernyi ráncz ékteleníti el!

Hivatlan vendég. Játszik a kis baba az élelméül adott tejjel, guritgatja egyik helyről a másikra, akadt játszótársa is a kis cziczában, amely kis lábával segíti a tejesüveget gurítani, jól sejtván,

hogy előbb-utóbb kinyilik majd az üveg, s akkor annak édes tartalma az ő prédája lesz. Ugyis esett a sor. Az üveg felső része levált, a tej kiömlött, s a kis baba tejének elfogyasztásához egy hivatlan vendéget kapott. Jó kedvűen nézi a baba, hogy a macska hogyan nyalja fel a tejet érdes nyelvével. Bezzeg sir majd, ha megéhezik, s nem lesz teje.

Őszi táj. Hervad már a lomb az ágon, nincs már virág, nincs madárdal, mind, mindezt elvitte a nyár utolsó sugarával. A nyáj még kiűn legel az erdő szélén, egy-két hervadt fűszálat talál még, maholnap az is akolba szorul; mikor már a sárgult lombot is lerázta a fák ágairól a hideg őszi szél, mikor nehéz ólmos eső hull a felhőkből, mikor a hideg már szinte a csontokig hat: akkor igazán itt az ősz, a természet haldoklásának az ideje.

Az urnő kedvencei. Minden urnő másban és másban találja örömét; ez a ruházkodásban, az ékszereiben, más a csinos kastélyban, harmadiknak a baromfi-udvar a gyönyörűsége, ismét más a szép kertekben gyönyörködik, van a kinek kedvencei az állatok, s az állatoknak is legnemesbika, a ló. Képünkön bemutatott hölgy a ménesben találta kedvét, könnyü kocsijával nap-nap után kihajtatott a ménesbe, hogy két kedvenc lovának, egy anyakanczának és csikájának ezukrot vagy sós kenyeret vigyen.

A SZERKESZTŐ POSTÁJA.

D. M. Sajnáljuk, de ennek nem vehetjük hasznát, talán valamelyik szaklaphoz küldené be, köszönettel vennék. — **A—r K—ly.** Hogy „Én“ álnév alatt ki ír? Hát, „Én“. Közlebbi meghatározást a legjobb akarat mellett sem adhatunk, nem volna közönsége, higgye el, nagyon mellőzött műfaj ez! — **J. K.** 1. Nem. 2. Joga van hozzá. 3. Arról csak akkor mondhatunk ítéletet, ha visszajön az illető, addig kérünk egy kis türelmet. — **Magnóta.** Furcsának, természetesen az, csak olyan nagyuri szokás, láttunk mi azonban ennél furcsábbat is, ahol az apa magázta a gyermekeit, a gyerek tegezte az apát, az anya tegezte a gyermekeket, s a gyerek magázta az anyát, a szülők per maga beszéltek egymással! Ez csak a furcsa igazán! A legszokásosabb, hogy a szülő tegezi gyermekét, az pedig az illő tisztelet kifejezésül — per maga szólítja meg őket. — **V. N.** Köszönjük. — **Z. M.** Nem lehet, sok volna egyszerre, vigyázni kell a helyes beosztásra. — **M. J.** Vagy nyolcz hétig kérjük, legyen türelemmel, akkor jön vissza, aki ezeket a dolgokat elintézi. — **Béta.** Az „a—ó“ szentirási idézet. Krisztus jelzésére használják. Jelenti a görög betűsor első és utolsó betűjét, az alphát és ómegát, jelenti mindennek alap- és végokát, ugyanazt jelenti, amit ez a kifejezés: Én vagyok a kezdet és vég! — **Irma** ugyanannyit jelent, mint Mariska, Miczi, Riczi, stb. Marcsa szintén ennek a névnek az elferdítése. — **Alajos. N. K—oly.** Örökösödési törvényünk szerint föltétlenül az a rész illeti meg, mely az egész tömegeből, osztva a gyermekek számának kétszeresével, eredményül jut. Ez a föltétlen rész. — **Páciens.** Forduljon Dr. Grosz Sándor fogorvos urhoz, lakik Károly-körút 7. szám alatt Budapesten, mi nem ajánlhatunk semmi biztosan ható szert. — **Kis tudatlan.** Kedves mamájának igaza van. A mi nézetünk is az, hogy fiatal lányok ne küldjenek a férfiaknak arczképpel ellátott levelezőlapokat, ha csak — valami bizalmas viszonyban nincsenek az illetővel. Mivel pedig kegyed azt írja, hogy az illető „egy ismeretlen“ fiatal ember: fogadja meg kedves mamájának tanácsát. Ő bizonyosan nem fog érte megharagudni. *Több kéziratról a jövő számban.*

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos: FARAGO SIMON.

Neumayer Ede könyvnyomdájából, Budapest, VI., Próféta-utca 7. szám.